

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 3 czerwca 2022 r.

Opinia do ustawy o wypowiedzeniu Umowy o rozliczeniach wielostronnych w rublach transferowych i o utworzeniu Międzynarodowego Banku Współpracy Gospodarczej, sporządzonej w Moskwie dnia 22 października 1963 r., w brzmieniu nadanym Protokołem w sprawie zmiany Umowy o rozliczeniach wielostronnych w rublach transferowych i o utworzeniu Międzynarodowego Banku Współpracy Gospodarczej oraz Statutu tego Banku, sporządzonym w Moskwie dnia 18 grudnia 1970 r., Protokołem w sprawie zmiany Umowy o rozliczeniach wielostronnych w rublach transferowych i o utworzeniu Międzynarodowego Banku Współpracy Gospodarczej oraz Statutu tego Banku, sporządzonym w Moskwie dnia 23 listopada 1977 r. oraz Protokołem o zmianie Porozumienia o utworzeniu i działalności Międzynarodowego Banku Współpracy Gospodarczej z dnia 22 października 1963 r. (ze zmianami wprowadzonymi Protokołami z dnia 18 grudnia 1970 r., 23 listopada 1977 r. oraz 18 grudnia 1990 r.) oraz Statutu Międzynarodowego Banku Współpracy Gospodarczej (ze zmianami wprowadzonymi Protokołami z dnia 18 grudnia 1970 r., 23 listopada 1977 r. oraz 18 grudnia 1990 r.), sporządzonym w Warszawie dnia 25 listopada 2014 r.

(druk nr 723)

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest wyrażenie zgody na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wypowiedzenia Umowy o rozliczeniach wielostronnych w rublach transferowych i o utworzeniu Międzynarodowego Banku Współpracy Gospodarczej, sporządzonej w Moskwie dnia 22 października 1963 r., w brzmieniu nadanym Protokołem w sprawie zmiany Umowy o rozliczeniach wielostronnych w rublach transferowych i o utworzeniu

Międzynarodowego Banku Współpracy Gospodarczej oraz Statutu tego Banku, sporządzonym w Moskwie dnia 18 grudnia 1970 r., Protokołem w sprawie zmiany Umowy o rozliczeniach wielostronnych w rublach transferowych i o utworzeniu Międzynarodowego Banku Współpracy Gospodarczej oraz Statutu tego Banku, sporządzonym w Moskwie dnia 23 listopada 1977 r. oraz Protokołem o zmianie Porozumienia o utworzeniu i działalności Międzynarodowego Banku Współpracy Gospodarczej z dnia 22 października 1963 r. (ze zmianami wprowadzonymi Protokołami z dnia 18 grudnia 1970 r., 23 listopada 1977 r. oraz 18 grudnia 1990 r.) oraz Statutu Międzynarodowego Banku Współpracy Gospodarczej (ze zmianami wprowadzonymi Protokołami z dnia 18 grudnia 1970 r., 23 listopada 1977 r. oraz 18 grudnia 1990 r.), sporządzonym w Warszawie dnia 25 listopada 2014 r. (zwanej dalej „Umową”).

Jak wskazano w uzasadnieniu do projektu ustawy (druk sejmowy nr 2248), w obliczu agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę oraz w związku z faktem, że Federacja Rosyjska jest głównym udziałowcem Międzynarodowego Banku Współpracy Gospodarczej z siedzibą w Moskwie (zwanego dalej „MBWG”), członkostwo Polski w MBWG nie znajduje uzasadnienia.

Polska jest jednym z 8 państw założycielskich MBWG. Bank ten został utworzony w 1964 r. równocześnie z wprowadzeniem przez państwa członkowskie Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej systemu rozliczeń w rublach transferowych, na mocy umowy międzyrządowej z dnia 22 października 1963 r. MBWG został zarejestrowany w sekretariacie Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniu 20 sierpnia 1964 r. pod numerem 7388. Umowa została przez Polskę ratyfikowana i ogłoszona w Dzienniku Ustaw z 1966 r. poz. 259. Weszła w życie dnia 18 maja 1964 r. Początkowo do podstawowych zadań statutowych MBWG zaliczano prowadzenie rozliczeń handlowych między państwami członkowskimi oraz udzielanie kredytów krótkoterminowych i średnioterminowych na wsparcie bilansu płatniczego państw członkowskich. Obecnie MBWG zajmuje się działalnością depozytowo-kredytową, finansuje transakcje handlu zagranicznego, obraca papierami wartościowymi państw członkowskich oraz wynajmuje część swoich pomieszczeń biurowych.

W uzasadnieniu do projekt ustawy podkreślono, że wypowiedzenie Umowy nie spowoduje z punktu widzenia Polski bezpośrednich skutków społecznych i gospodarczych, istnieje natomiast wysokie ryzyko utraty środków finansowych wniesionych w formie opłaconej części udziałów w kapitale MBWG w wysokości 24,016 mln EUR (opłacona część

kapitału). Mogą również pojawić się dodatkowe roszczenia ze strony MBWG. Wobec braku szczegółowych zasad występowania z MBWG kwota należna Polsce z tytułu wniesionego udziału może być pomniejszona o niezdefiniowane zobowiązania, udział w pokrywaniu ryzyka, zagrożone należności itp. Zgodnie z art. XV Umowy, państwo członkowskie może wypowiedzieć Umowę i zrezygnować z członkostwa w MBWG, powiadamiając o tym Radę MBWG nie później niż na 6 miesięcy przed terminem zamierzonego wystąpienia. W tym okresie powinny być uregulowane wzajemne zobowiązania wynikające z Umowy.

Jak podkreślają projektodawcy skutkiem politycznym wypowiedzenia Umowy będzie zademonstrowanie przez Polskę poparcia idei sankcji o charakterze międzynarodowym, które pośrednio lub bezpośrednio dotyczą Federację Rosyjską.

W związku z tym, że Umowa dotyczy spraw określonych w art. 89 ust. 1 pkt 3 Konstytucji tj. członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w organizacji międzynarodowej, jej wypowiedzenie wymaga uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie.

Ustawa wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę na 55. posiedzeniu w dniu 26 maja 2022 r. Projekt ustawy (druk sejmowy nr 2248) został przedłożony przez Radę Ministrów. Marszałek Sejmu w dniu 11 maja 2022 r. skierowała powyższy projekt ustawy do Komisji Finansów Publicznych oraz Komisji Spraw Zagranicznych. Komisje po przeprowadzeniu pierwszego czytania oraz rozpatrzeniu projektu ustawy na posiedzeniu w dniu 25 maja 2022 r. wniosły o jego uchwalenie bez poprawek (druk sejmowy nr 2287). Drugie czytanie projektu odbyło się na 55. posiedzeniu Sejmu w dniu 25 maja 2022 r. Niezwłocznie przystąpiono do trzeciego czytania. Sejm uchwalił ustawę w brzmieniu przedłożenia. Za jej uchwaleniem opowiedziało się 451 posłów, nikt nie był przeciw, 3 posłów wstrzymało się od głosowania.

III. Uwagi szczególne

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Iwona Kozera-Rytel – Główny legislator